Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0414U000553

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 13-03-2014

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сушко Аліна Олександрівна
2. Sushko Alina Aleksandrovna

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: кандидат наук

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 07.00.07

Назва наукової спеціальності: Історія науки й техніки

Галузь / галузі знань: Не застосовується

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Не застосовується

Дата захисту: 12-03-2014

Спеціальність за освітою: 7.030301

Місце роботи здобувача: КБУ "Контактний центр міста Києва"

Код за ЄДРПОУ: 38321511

Місцезнаходження: 01044, Київ, вул. Б. Хмельницького, 6а

Форма власності:

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): Д 26.234.01

Повне найменування юридичної особи: Інститут археології НАН України

Код за ЄДРПОУ: 05417163

Місцезнаходження: проспект Героїв Сталінграда, 12, м. Київ, Київ, 04210, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний університет "Києво-Могилянська академія"

Код за ЄДРПОУ: 16459396

Місцезнаходження: 04655, м. Київ, вул. Г. Сковороди, 2

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет міністрів

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації:

Коди тематичних рубрик: 03.41

Тема дисертації:

1. Керамічні вироби спеціального призначення за археологічними матеріалами Києва X-XIII ст.

2. Special purpose ceramic products from Kyiv X - XIII century.

Реферат/анотація:

1. Дисертацію присвячено комплексному аналізу та характеристиці колекції керамічних виробів спеціального призначення, виявлених у Києві. Здійснено критичний аналіз наукової літератури та подано історію археологічних досліджень спеціальних керамічних виробів цієї доби. Створено каталог керамічних виробів спеціального призначення, на базі якого розроблено типологію цих виробів. Так, серед освітлювальних виробів виділено чотири основних типи: Тип I - світильники-мисочки (з отворами по тулубу та без них), Тип II - одноярусні люстрони (на маленькій ніжці та високому піддоні), Тип III - двоярусні люстрони (з вушком для підвішування та отворами на ніжці) та Тип IV - це світильник закритого типу. Писанки поділяються на два типи: Тип I - з поливою-фоном буро-чорного кольору з полиском гематиту та Тип II - з поливою-фоном буро-коричневого, зеленого, зрідка жовтого кольорів. Серед дитячих керамічних забавок виділяється три типи: Тип I - образотворчі іграшки (зооморфні (коники, свині, собачки) та антропоморфні (вершники на коні)), Тип II - шумоутворюючі іграшки (брязкальця (керамічні кульки) та свистунці (коники)) та Тип III - господарсько-побутові вироби (дитяча посудка "монетки"). Доповнено і уточнено технологічний процес їх

виготовлення та організацію гончарного виробництва. Керамічні вироби спеціального призначення були продуктом виробництва міських гончарів. Місто на той момент складалося з виробників та споживачів, які існували в рамках двох форм організації ремесла: перша форма пов'язана з задоволенням потреб княжої адміністрації та частково ринку (Верхній Київ), а друга, основна, - це вільне гончарство, яке працювало на ринок (Поділ). Київські гончарі використовували приблизно одну технологічну схему, яка складалася з послідовних операцій: підбору та видобутку сировини, підготовки формовочної маси, формоутворення, декорування та випалу речей. Розроблена типологія дала можливість зосередити увагу на функціональному призначенні цих виробів. Так, освітлювальні прилади Типу I, II, III - були призначені для повсякденного використання в середині приміщень. Тип IV - завдяки своїй формі міг використовуватися, як попередні типи, нічник, а можливо і як ліхтар для виходу на двір. Писанки були поліфункціональними виробами, адже, з одного боку могли використовуватися як іграшки-брязкальця, з іншого - могли пов'язуватися з культовими призначенням. Іграшки, як правило, носили ігровий характер, проте не потрібно до кінця виключати можливості сакрального навантаження, тобто іграшка, як оберіг для дитини. Із залученням електронних приладів та комп'ютерних технологій здійснено реконструкцію освітлення приміщень Києва. В середньому для освітлення приміщення площею 15 - 20 кв. м потрібно приблизно 4 - 5 освітлювальних прилади. Крім того, визначено час безпосереднього горіння, що складає 3 год. при використанні 30 г олії, а отже за рік - 9, 5 л. Визначено просторово-хронологічну схему поширення керамічних виробів спеціального призначення, місця скупчень, а також виділення зони імовірного виробництва цих виробів.

2. The thesis is devoted to the complex analysis and description of special purpose ceramic products from ancient Kyiv-Rus. Included is a review of the scientific literature and a summary of the history of archaeological research in this area. A catalogue was created of special purpose ceramic products which was used as a guideline of for this work. Ceramic products were categorized as follows: four types of light fixtures were designated (bowl lamps, one- or two-level lusters, and closed lamps), two types of pysankas (when the background is brown-black, brown or green) and three types of toys (creative, noise-making and household). Knowledge about manufacturing technology and the organization of technological processes was enriched and improved. Two technical approaches were analyzed, sculptural modeling and machine-hand design. A model was developed of the spatial and chronological distribution of special purpose ceramic products including regions with heavy usage. Possible zones of production were investigated. Reconstruction of the production and use of special purpose ceramic products in ancient Kyiv was made possible by combining research with modern analysis tools.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки:

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності:

Підсумки дослідження:

Публікації:

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації:

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сагайдак Михайло Андрійович

2. Sagaidak M.A.

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Пивоваров Сергій Володимирович

2. Пивоваров Сергій Володимирович

Кваліфікація: д.і.н., 07.00.02

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Веремейчик Олена Михайлівна

2. Веремейчик Олена Михайлівна

Кваліфікація: к.і.н., 07.00.04

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Рецензенти

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Івакін Гліб Юрійович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Івакін Гліб Юрійович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності Юрченко Т.А.